

LESINHOUD VOEDSELBOS VERDIEPINGSCURSUS 2023

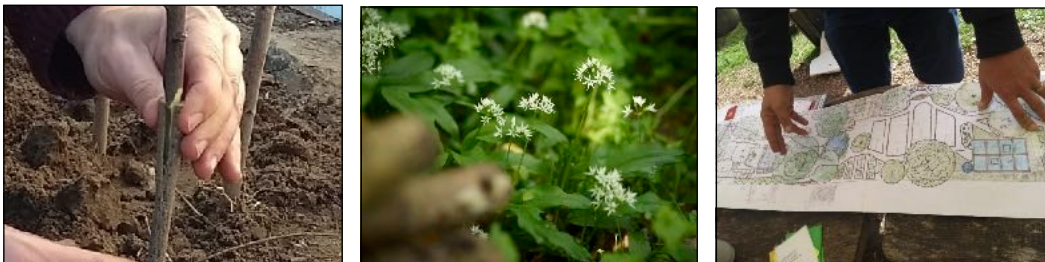
LESDAG 1

- **Bodemzorg en mulch**
Het allerbelangrijkste voor een gezond voedselbos. Hoe krijg je een gezonde bosbodem en hou je de grassen in bedwang tot het bos het overneemt? Welke soorten mulch kan je gebruiken in welke situatie?
- **Types voedselbossen volgens kernfunctie**
Afhankelijk van de kernfunctie ga je jouw voedselbos helemaal anders ontwerpen en beheren. Is het vooral een productietype? Primeert biodiversiteitsherstel? Is het recreationeel of zelfs therapeutisch?
- **Vertreksituatie akker-bos-weiland.**
Een verschillende uitgangssituatie vraagt ook een andere aanpak. Van akker naar bos of bosomvormingsbeheer? Elke situatie heeft voor- en nadelen.
- **Voorjaarsvoedsel**
In de prille lente staat ons voedselbos al barstensvol eetbaar en gezond lekkers. We kijken rond, leren kennen en proeven à volonté.

LESDAG 2

- **Soortenkeuze voorjaar bomen en struiken**
Welke bomen en struiken hebben in het voorjaar vanalles te bieden? Sappen, blaadjes, bloesem, ... We kijken, proeven, leren, ruiken en genieten.
- **Enten**
Sommige rassen zijn zo uitzonderlijk lekker en interessant dat je er gewoon meer van wil. Enten kan een heel interessante techniek zijn om lekkere ontdekkingen ook in jouw voedselbos binnen te halen en te vermeerderen.
- **Bollen en knollen**
In de goed ontwikkelde bosbodem doen bollen en knollen het heel goed. Welke soorten het in onze regio allemaal goed doen is verbazingwekkend te noemen en dankzij de zachte winters komen er steeds meer bij.
- **Ontwerpbegeleiding**
Randen, mulchproductie, soortenkeuze, ... allemaal zaken waarmee we nu gericht ons ontwerp kunnen gaan bekijken en verfijnen. Jouw voedselbos 2.0 zeg maar.

LES DAG 3

- **Landschapslezen**
De natuur om ons heen geeft voortdurend signalen en aanwijzingen wat er op die plaats mogelijk is. Vochtigheidsgraad, microklimaten, indicatorplanten, aanwezigheid van (plaag)dieren,... Vaak ook hints over eeuwenoud historisch gebruik. Dat landschap laat zich lezen als een boek voor wie de taal kent.
- **Kruidlaag soortenkeuze**
In de kruidlaag van een voedselbos is er volop ruimte om een mooi gevarieerde en ontwikkelde kruidlaag te telen. Makkelijke vaste planten die eetbaar zijn, een meerwaarde hebben voor de biodiversiteit en vaak nog meerdere functies vervullen, maken van jouw voedselbos een echte oase.
- **Kartering en tekenen**
Een mooi plan kan heel belangrijk zijn in de ontwikkeling van een voedselbos. Welke technieken zijn er allemaal om goed te karteren en jou te ondersteunen?

LES DAG 4

- **Klimplanten soortenkeuze en technieken**
Meerdere lagen geven meer opbrengst, meer oppervlakte, meer diversiteit,... Welke klimplanten kan je allemaal telen in jouw eetbare jungle? Ken jij al akebia, schisandra, kiwi's, kiwibes?
- **Werktuigen en onderhoudszorg**
Welke gereedschappen zijn onmisbaar voor een goed voedselbeheer? Uiteraard zoeken we naar een evenwicht tussen low tech en efficiëntie. Haal je zeis maar van de haak!
- **Ontwerpbegeleiding**
Randen, mulchproductie, soortenkeuze, ... allemaal zaken waarmee we nu gericht ons ontwerp kunnen gaan bekijken en verfijnen. Jouw voedselbos 2.0 zeg maar.

LESDAG 5

- **Focus op de kleinfruitlaag**

De zonnige bosrand is zowat de ideale groeiplaats voor kleinfruit. In ons klimaat kunnen we een haast onuitputtelijke variatie aan bessen in alle vormen en kleuren zonder veel moeite gaan telen. Keuzestress? Deze sessie helpt je kiezen.

- **Integratie van dieren**

Dieren horen in een voedselbos, of niet? Daarover zijn de meningen verdeeld. Hoe kunnen we ze inschakelen om de productiviteit van ons systeem te verhogen zonder biodiversiteit te verliezen? Welke dieren passen erin en op welke manier? Over eenden, varkens, en grasbeheer.

- **Biodiversiteitsbeheer**

Hoeveel ruimte kunnen we laten voor wilde natuur en toch productief blijven? Welke maatregelen helpen ons ecosysteem op weg? Is het werkelijk een inclusief verhaal?

- **Voedselbos in bredere landbouwcontext**

Kunnen voedselbossen de wereld redden en voeden? Wat met schaalgrootte? Waar situeert het voedselbos zich in het landbouwlandschap? Hype of realiteit?

LESDAG 6

- **Droogte in een jong voedselbos**

Jonge boompjes hebben het de laatste jaren erg lastig met langdurige droogte in het voorjaar. Hoe krijgen we onze aanplant de moeilijkste jaren door?

- **Zomerstekken**

Voor veel klimplanten en sommige bomen en struiken is dit de ideale manier om aan meer plantgoed te geraken. Niet eens zo moeilijk en heerlijk om te doen, welke soorten kan je wanneer stekken en hoe verhoog je het slaagpercentage?

- **Ontwerpbegeleiding**

Randen, mulchproductie, soortenkeuze, ... allemaal zaken waarmee we nu richter ons ontwerp kunnen gaan bekijken en verfijnen. Jouw voedselbos 2.0 zeg maar.

LESDAG 7

- **Focus op grootfruit**

De boomlaag kan je barstensvol lekkers planten. Appels, peren, pruimen, kersen, nashiperen, vijgen, abrikozen, kaki, pawpaw, persimoen,... en de lijst gaat nog heel lang verder. Proeven, kijken en advies bij de soortenkeuze.

- **Soortenkeuze en kwekerijen**

Waar raak je aan plantgoed en hoe maak je een gefundeerde keuze van soorten? Of hoe we je helpen om door de bomen het voedselbos te zien.

- **Lang leve de oogst - verwerking**

Vers van de boom recht in jouw mond is de beste manier om de oogst te verwerken, maar al snel is er gewoon overvloed. Welke technieken zijn er om het beste van jouw oogst te maken, die zo lang mogelijk te bewaren en ervan te genieten?

LESDAG 8

- **Hoe maak je zelf je eigen plantenkwekerij?**

De kostprijs van plantgoed kan in sommige gevallen stevig oplopen, en voor veel soorten is het echt niet moeilijk om plantgoed te vermeerderen. Zaaien, scheuren, stekken, afleggen, enten,... Klaar voor je eigen voedselboskwekerij?

- **Onderhoudsplan en implementatie**

Stap voor stap. Een ecosysteem als het voedselbos zet je niet in één keer neer. Welke stappen zet je wanneer en gouden tips die het werk enorm beperken.

- **Ontwerp begeleiding**

Randen, mulchproductie, soorten keuze, ... allemaal zaken waarmee we nu gericht ons ontwerp kunnen gaan bekijken en verfijnen. Jouw voedselbos 2.0 zeg maar. Leren van je eigen ontwerpproces en dat van anderen is heel inspirerend en motiverend.

LESDAG 9

- **Groenhoutbewerking**

Naast lekker eten kan een voedselbos ook heel veel hout opbrengen. Met de vergeten groenhouttechnieken kunnen daar ter plekke prachtige producten met meerwaarde worden gemaakt.

- **Are you nuts?**

Granen in een voedselbossysteem, het is een moeilijk huwelijk. Noten kan je vergelijken met granen in voedingswaarde. Welke soorten noten kan je telen in ons klimaat? Koop alvast een goede notenkraker!

- **Wetgeving, partnerschappen en subsidies**

Is het landbouw, is het natuurbeheer? Voor de wetgeving zijn voedselbossen nog een heel recent fenomeen. Gelukkig is de naambekendheid enorm snel aan het toenemen. En daarmee ook de subsidiemogelijkheden en ondersteuning.

LESDAG 10

- **Zwammen**

Shiitake, oesterzwammen, populierenleemhoed, judasoor, bietenputzwam,... zijn maar enkele van de smakelijke soorten die je in jouw voedselbos kan kweken. Naast cruciaal werk voor de bodem, leveren ze ook een heel smakelijk en verkoopbaar product.

- **Afzetkanalen en netwerken**

Hoe kan je jouw opbrengst vermarkten? Wat bestaat er al, waar zit het gemis en waar liggen de kansen?

- **Ontwerpbegeleiding**

Randen, mulchproductie, soorten keuze, ... allemaal zaken waarmee we nu gericht ons ontwerp kunnen gaan bekijken en verfijnen. Jouw voedselbos 2.0 zeg maar. Leren van je eigen ontwerpproces en dat van anderen is heel inspirerend en motiverend.

